

— Den egentlige Grund, hvorfor jeg begjærede Ordet, var den, at jeg ønskede at svare det ærede Medlem for Randers (S. Nee). Min ærede Nabo siger, at han ikke er tilstede. Det er Skade, thi han lovede at ville stemme for Sagens Overgang til 2den Behandling, og nu gaa vi altsaa glip af denne Stemme; men da jeg engang har Ordet, vil jeg svare ham alligevel. Det ærede Medlem kom i en heftig Bevægelse, da han omtalte Lovforslaget, og navnlig kunde jeg se paa ham, at han kom i en særlig heftig Sindstømning, da han omtalte, at det var særdeles vel skiftet til Agitation. Dette kan jeg saa godt forstaa, thi det er vist ikke ret længe siden, at det ærede Medlem har gjort Bekjendtskab med adskillige Agitationer og Møder i den Retning, men hvorved han som oftest glimrede ved at løbe sin Vej, saasnart man skulde til at overbejse ham om . . .

Formanden: Det ærede Medlem bliver atter altsor personlig.

Kjær: Jeg bærer mig naturligtvis for den høitærede Formands Bemærkning, men har dog fundet det rigtigt at komme med disse Udtalelser, eftersom det netop var det ærede Medlem, der specielt nævnedes, at en Lov som denne vilde være vel skiftet i Agitatorers Hænder. Det var disse Ord fra det ærede Medlem, der gav mig Anledning til at gjøre de Bemærkninger, jeg her har gjort. Forøvrigt glædede det mig, at det ærede Medlem til Slutning fremkom med en velvillig Udtalelse overfor Landkommunerne, ja, hvis jeg ikke hørte feil, vilde han endog have, at Lovforslaget skulde ændres derhen, at man overfor Amtsraadsvalgene fik en ganske anderledes Indflydelse, end man nu har, hvorimod Kjøbstadkommunalvalgene, som han fandt ganske fortreffelige, ingen Forandring behøvede. Det er i alt Fald en Velvilje fra hans Side, som maa paaskønnes, at han under os ude paa Landet en større Frihed, og jeg kan som sagt ikke Andet end glæde mig over, at han endte med at sige, at han vilde stemme for Sagens Overgang til 2den Behandling og ønskede den videre Fremme. Det er derfor uheldigt, at det ærede Medlem nu har forladt os. Lige overfor det ærede Medlem for Københavns 6te Valgfreds (Sindenburg) var der god Opfordring for mig til at gjøre nogle Bemærkninger, men han er bleven saa grundig indøbegaaet af flere ærede Talere, at jeg kan spare mig Umagen, skjøndt det hovedsagelig var mig, han rettede sine Bemærkninger til; det ærede Medlem begyndte endog med at sige, at det var mig, der havde foranlediget, at han tog Ordet. Jeg er glad ved, at jeg har givet ham denne Anledning, og jeg er ikke mindre glad ved, at han har faaet de Svar, han har faaet fra forskellige Sider.

N. Jensen (Randers Amts 3die Valgfreds): Da Forhandlingerne ere førte saa vidtløftig fra de forskellige Sider, er Sagen næsten saa uddebatteret, saa at neppe noget Nyt kan anføres. Jeg kan ikke negte, at det overraskede mig at høre, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgfreds (Mort) mente, at Befolkningen i hans Kreds ikke kjendte nogen Trang til en saadan Lov. Jeg er fra samme Kreds som han, og jeg veed ganske bestemt, at man baade i Kjøbstæderne og paa Landet er lige meget stemt for at faae en saadan Lov. Jeg tør maaste ikke som den forrige Taler sige, at jeg tror, at ogsaa det ærede Medlem har glimret ved sin Fraværelse. Jeg var nær kommen paa den Tanke, at det alene var Kjøbstæderne, som ikke trængte til en saadan Lov; men siden jeg har hørt det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgfreds (S. Petersen), tror jeg at have fortaet, at det ikke er alle Kjøbstæder, der ere imod Loven; det glæder mig at høre, at der er flere, som ere af samme Mening som jeg. Jeg er overbevist om, at det vil være til stor Fordel for Befolkningen ude i Kommunerne, at ikke alene Gaardmænd, men ogsaa Husmænd, Smaafolk, komme ind i Sogneraadene, og det af forskellige Aarsager; da vilde de komme til at indse, at de tidt, naar de ikke have Sæde i Sogneraadet, tro at lide Uret, men at dette i Bistilligheden ikke sker. Dernæst er der Ingen, der kjender de Fattiges Kaar bedre end de, der selv ere smaat stillede. Vi vide vist godt, hvor stærkt det kniber med Fattigvæsenet, og hvor daarligt Fattigvæsenet paa mange Steder er, og vi vide vist ogsaa godt, at Mange sidde i Sogneraadet, som ikke kjende til Trang, ikke kjende til at være Fattiglem, og som derfor ikke kunne skjønne over, hvad den Fattige trængter til, saa godt som de, der selv have følt Trykket. Jeg kan give Vidnesbyrd fra mit eget Sogneraad; der have 3 eller 4 Husmænd Sæde, og vi have arbejdet paa, at de skulde komme ind, fordi de kunne fatte de mindre vel Stillede Kaar, hvad de mangen Gang før troede. Det er med denne Lov som med enhver anden, der indeholder et Fremskridt og gaar i folkelig Retning, at der er en vis Modstand tilstede, som jeg vilde ønske ikke maatte være der. Naar man vil paalægge de Fattige alle borgerlige Byrder, synes det ogsaa at være rigtigt, at de faae alle borgerlige Rettigheder, og det er jo Tilfældet, at naar den, der har Mindst at svare af, skal svare Skat til Kommunen — om Statslatter er der her ikke Spørgsmaal — saa er denne Skat meget værre at skaffe tilveie end den, der skal staves af det 3 til 4 Gange Dobbelt. — Jeg vil ønske Forslaget al Fremgang og haabe, at den høitærede Minister noget vilde moderere sine Udtalelser imod Sagen. Jeg er overbevist om, at rundt om i Landet gaa Meningerne i den Ret-